

Кой е можалъ да помисли тогава, че бѣдното това момче ще напълни България съ своитѣ книги!

Но ето че учителътъ му се прѣмѣстилъ въ Панагюрище, и 13 годишниятъ Христо го намѣрилъ пакъ. Заедно съ нѣколцина други бѣдняци, той се настанилъ въ една отъ училищнитѣ стаи и билъ прѣдоволенъ, кога получилъ нѣкой грошъ отъ майка си да си купи хлѣбъ. И то се случвало еднажъ въ мѣсеца! Но книгата, книгата хранѣли душата на малкото момче, и се забравѣло надъ нея. Но ето — слѣдъ 5—6 мѣсеци го налѣгнала такава сюрмашия, че бѣдното момче било принудено съ болка да се откаже отъ училището и се върне въ село при слабата си немощна майка. Тукъ той намислилъ да отиде на печала въ Мала-Азия (Анадола), но молитѣ на майка му го отклонили, и той постъпилъ на занаятъ, въ Пловдивъ. Ала занаятътъ не билъ по душа на момчето, душата му горѣла за по-висока наука. И той напуска майстора и иглата, и отива пакъ въ Панагюрище, а отъ тамъ — въ Копривщица, където добри хора му дали стаица до самата ограда на гробищата. За храна му служели поменувкитѣ за умрѣлитѣ, за свѣщъ — мѣсечината. Не веднажъ виждали малкия ученикъ, сѣдналъ нощъ на нѣкой гробъ да учи уроцитѣ си при блѣдата свѣтлина на мѣсечината. Само прѣзъ празници се откъсвалъ да си отиде до село, за да си похапне при майка . . . на връщане добрата и грижлива майка винаги го изпращала извънъ село до срѣдъ пжтя, като носѣла на старитѣ си плѣщи торба съ брашно, хлѣбъ и сланинка — храна за нѣкой и другъ день на милото ѝ чедо. Охолни негови другари, между които билъ и Любенъ Каравеловъ, често му натякваха, че не излизалъ въ недѣля на „Вой-